

נכבד ונערך: אריה משה, יואל בקל, עו"ד רוני מצליח, מרסליו רזר

נושא מספר 18:

**הפעלת
כלי הרכב
בבטחה**

בדיקת רכב

אדם המחזיק ברכב חייב לפעול אך ורק על פי הוראות היצרן של הרכב. על הנהג חלה החובה לבצע בדיקות שוטפות לפני נסיעה ברכב. להלן הבדיקות:

אוויר בגלגלים: בדיקה במד לחץ האם לחץ האוויר הוא לפי הוראות היצרן.

בדיקת פנסים: כאשר פנס שבור או כשאינו מאותת כפי שדרוש, הדבר עלול ליצור סכנה. הפנסים לא יאירו את הכביש כנדרש והם עלולים לגרום לסנוור נהגים אחרים.

בדיקת נוזלים: מים לקירור, מים לניקוי השמשות, בדיקת שמן מנוע (כאשר הרכב מדומם ונמצא במישור)

מגבים ושמשות: מגב שאינו תקין עלול לגרום נזק לשמשות הרכב.

צמיגים

כאשר לחץ האוויר בצמיגים נמוך מדי נוכל לדעת כי:
□ יש בלאי רב בצמיגים אשר פוגעים ביציבות הרכב בזמן נסיעתו.

□ הצמיגים מתחממים יתר על המידה.

□ יש עלייה בזיהום האוויר וצריכת הדלק של הרכב.

כאשר לחץ הצמיגים יהיה גבוה מדי הדבר יביא לשחיקה מוגברת ולא אחידה, דבר שיגרום לקיצור חיי הצמיגים.

צמיגים

• הגלגלים הקדמיים הם אלו אשר מחוברים למערכת ההיגוי של הרכב, לכן כאשר ההגה אינו מכוון, הדבר יביא לשחיקת הצמיגים. במידה והנהג ישים לב כי ההגה נמשך באופן לא רצוי לאחד הצדדים, הדבר יעיד על חוסר כיוון במערכת ההיגוי, או על תקר (פנצ'ר) או חוסר אוויר בצמיגים.

• כאשר רוכשים צמיג חייבים לבדוק את תאריך הייצור של צמיג חדש – עד 6 שנים, צמיג משומש – עד שנתיים.

• בכל צמיג יש חריצים שתפקידם לנקז מים כאשר הכביש רטוב. עומק החריץ הינו עד 2 מ"מ, כאשר הוא נמוך מכך יש צורך להחליף צמיגים.

צמיגים

לחץ אוויר **נמוך** מקשה על הצמיג להתגלגל בחופשיות על פני הכביש ומשפיע מאוד על:

- צריכת הדלק וזיהום האוויר.
 - חום הצמיג בנסיעה (סכנת התפוצצות צמיג).
 - אורך חיי הצמיג.
 - בטיחות הנסיעה ושליטה ברכב.
- לחץ אוויר **גבוה** יגרום לשחיקה לא אחידה בסוליית הצמיג, לתחושת קשיחות הרכב ולהרס מואץ של הצמיגים.

הגדרות

סרן: מערכת צירים המחוברת אל הצמיגים.

מצמד: תפקידו לגרום לחיבור או ניתוק המנוע מתיבת ההילוכים.

בלם שירות: מערכת הבלמים הפועלת על כל גלגלי הרכב ומאפשרת לו להאט בכל תוואי דרך.

נעילת גלגלים: גורמת לאיבוד יכולות ההיגוי ולהפסקת סיבוב הגלגלים באמצעות בלימה חזקה ורצופה.

הגדרות

סטרטר: אחראי להתניע את המנוע.

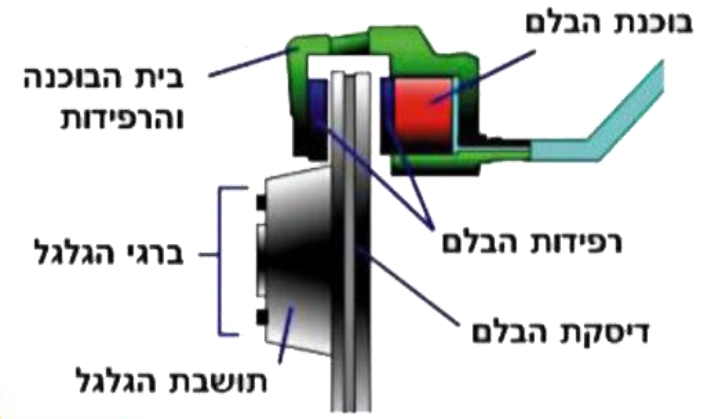
מטף כיבוי אש: ציוד חובה בכל רכב מנועי למעט טרקטור, רכב פרטי, תלת אופן ואופנוע. עליו להימצא במקום הנראה לעין. יש להחליף מטף אחרי שימוש (מלא או חלקי) או כאשר מד הלחץ שלו מעיד על לחץ נמוך.

מגני בוץ: חובה להתקין בכל רכב בו אין לגלגלים האחוריים הגנה בעזרת הכנפיים.

בלמים

- מערכות הבלמים פועלות על ידי חיכוך בין דיסקט לרפידת הבלם ברכב.
- בכל פעם שמתקיים חיכוך מעין זה נוצר חום, לכן לחיצה תכופה על הבלמים עלולה להביא להתחממותם. במצב זה על הנהג לעצור את נסיעתו באופן מיידי!
- כיצד יזהה הנהג התחממות של הבלמים? חולשה בעוצמת הבלימה, ריח של חומר חרוך, רעש בזמן בלימה.

בלמים

- כאשר הנהג חש באמצע נסיעה כי לחיצה על הבלם איננה מביאה לבלימה, עליו לנסות וללחוץ עליו אט אט. במידה ואין זה עוזר, עליו לנסות ולבלום אט אט בעזרת בלם היד.

- לאחר נסיעה בבריכה או בשלולית יש לבדוק מספר פעמים כי מערכת הבלמים פועלת כפי הדרוש. הנהג ימשיך בנסיעה איטית עד שהבלמים יתייבשו ויחזרו לתפקד.

כוחות פיזיקאליים

ישנם 2 כוחות פיזיקאליים המשפיעים על הרכב בזמן נסיעתו:

1. כוח הצנטריפוגלי: כוח הגורם לדחיפת הרכב כלפי חוץ בעקומות חדות כאשר הרכב נמצא במהירות נסיעה גבוהה. את הכוח הצנטריפוגלי ניתן להקטין במידה ונוסעים במהירות סבירה ומתאימים אותה למצבה וחדותה של העקומה.

2. כוח ההתמדה: כוח המופעל על הרכב כאשר הנהג מעט או עוצר, הכוח גורם לרכב להמשיך בכיוון נסיעתו על אף שהנהג לחץ על דוושת הבלם.

זיהום אויר ובטיחות

תחזוקת הרכב: כאשר הנהג שומר על תקינות הרכב על פי הוראות היצרן תפחת צריכת הדלק של המנוע ולפליטת גזים, דבר שיביא לפחות זיהום אוויר.

זיהום רכב: בעת בדיקה שנתית (טסט) נערכת בדיקת זיהום אוויר.

- אסור לנסוע ברכב כאשר גזים שרופים עלולים לחדור לתאי הנוסעים.

- כאשר הנהג נמצא בחניות תת קרקעי או מקום סגור אחר עליו להימנע מלהשאיר את המנוע דולק למשך זמן רב, כיוון שהגזים הנפלטים מהרכב רעילים לאדם.

זיהום אויר ובטיחות

- פגוש הרכב: יש להקפיד לשמור על שלימות הפגושים, שכן הם נועדו כדי להקטין את הפגיעה בנוסעי הרכב בזמן תאונה.
- מנוע: חובה לשמור על מנוע רכב תקין ונהוג על פי הוראות היצרן. למנוע השפעה רבה על הנהיגה ויציאה ממצבי חירום. כאשר נדלקת נורה בלוח המכוונים המורה על חום מנוע גבוה יש לעצור את הרכב ולאפשר למנוע להסתובב, כדי להתקרר (הילוך ניוטרל). במידה והמנוע לא מתקרר והנורית ממשיכה להופיע יש לדומם מנוע ולגרור את הרכב למוסך הקרוב.

מבדק עצמי

❖ לפניכם קוד QR. סרקו את הקוד באמצעות המכשיר הסלולארי* וענו על השאלות. ❖ כדי לערוך מבחן כיתתי ניתן ללחוץ על סמל ה-QR במצגת הבחינה תפתח על גבי דפדפן המחשב.

* ניתן להוריד אפליקציה לסריקה באמצעות חיפוש בחנות האפליקציות של מכשירכם.

